

Pravniki in politiki – med načelnostjo in pragmatizmom

Akademsko društvo Pravniki (ADP) je 15. oktobra 2014 obeležilo že jubilejno deseto Rdečo mašo za pravnike in študente prava s spremljevalnim programom. V prostorih Svetovnega slovenskega kongresa smo prisluhnili predavanju gosta g. Antona Tomažiča, kateremu je sledila svečana sveta maša, ki jo je daroval novoimenovani ljubljanski nadškof p. Stane Zore. Večer smo sklenili s pogostitvijo in druženjem v prostorih Galerije Družina, kjer sta se prvič srečala tudi novi nadškof in predsednik vlade dr. Miro Cerar.

Cenjeni gost Anton Tomažič, pravnik, podjetnik in politik, je v predavanju z zgovornim naslovom *Pravniki in politiki – med načelnostjo in pragmatizmom* izpostavil **stične točke, ki med seboj povezujejo poklic pravnika in politika**. Te so načelnost, poštenost, osebna integriteta in, zaradi potrebne zaupanja vanje, celo neoporečno osebno življenje ter upoštevanje visokih moralnih načel. Težava pa je v izkupičku, saj upoštevanje teh idealov obrodi sadove le na dolgi rok, medtem ko se na kratki rok veliko bolj izplača pragmatizem. Potrebno je doseči ravno pravšnjo mero načelnosti nasproti pragmatizmu, pri tem pa sproti reševati dnevnopolitične probleme.

V nadaljevanju je predavatelj izpostavil tudi **vprišanje o pravu kot deklariaciji politike**. Po njegovem mnenju je v tem reku žal tudi nekaj resnice, kar se kaže predvsem preko dejstva, da se celo vsak totalitarni režim za svoje cilje poslužuje prava. Da pa bi se vendarle zagotovila neodvisnost najvplivnejših pravnikov, morajo odločilna mesta zasedati le vrhunski strokovnjaki, njihovo delo pa naj bo tem bolj podvrženo presoji javnosti.

Glede na govorcevo strast do informatike – gost je med drugim tudi ustanovitelj Ius Software d. o. o. – je bila zanimiva njegova predstavitev raziskave prof. Teda Rugerja. Ta je s pomočjo računalniškega programa, v katerega je vnesel politične nazore sodnikov, uspel vnaprej napovedati sodbe ameriškega Vrhovnega sodišča s 75 % pravilnostjo, medtem ko je skupina pravnih strokovnjakov uspela pravilno predvideti rezultat le v 59 % sodb. Gost vidi v tem pereč problem, saj je za idealističnega pravnika povsem nerazumljivo, kako lahko na podlagi enakih zakonov in enakih okoliščin **sodniki odločajo različno, ko pa bi morali enako**.

Po mnenju slavnostnega govorca se mladi za študij prava običajno odločajo zaradi idealov poštenosti in pravičnosti, pomembno pa je, da ta **visoka moralna načela gojimo tudi nadalje vsakodnevno pri našem študiju in delu**.

Zanimivemu predavanju in razpravi je sledilo slovesno obhajanje tradicionalne, desete Rdeče maše, ki jo je ob somaševanju številnih duhovnikov daroval novoimenovani ljubljanski nadškof in metropolit pater Stane Zore. Pri pridigi je na podlagi prebranega evangeljskega odlomka opozoril na **nerazdružljivo dvojico, in sicer pravico in ljubezen**. Pri tem je poudaril, da zgolj z izpolnjevanjem predpisov še nismo služabniki pravice in resnice. To postanemo šele tedaj, ko izpolnjevanju predpisov dodamo novo komponento – ljubezen. Tedaj stopi postava v odnos in predpisi tako niso več namenjeni sami sebi, ampak človeku in njegovemu enakemu človekovemu dostojanstvu.

V nadaljevanju je nadškof izrazil prepričanje, da temu cilju služi tudi **srečevanje med državo in verskimi skupnostmi**. Čeprav gre za ustavno samostojne ustanove, medsebojno ločene in avtonomne v svoji ureditvi, imajo popolnoma enako poslanstvo: njihovo poslanstvo je človek in njegovo dobro. Vrednote, temeljne svoboščine in človekove pravice slovenskega in evropskega pravnega reda pa so v službi zagotavljanja in varovanja telesne, duševne in duhovne integritete vseh ljudi, tako posameznikov kot tudi članov skupnosti - zlasti družine, naroda in civilne družbe.

Za konec je nadškof poudaril, da sta **Cerkev in država** zavezani človekovemu dostojanstvu in ustvarjanju tako zunanjih kot tudi notranjih pogojev za človekovo blagostanje, in zato sta obe **poklicani ter obvezani k medsebojnemu sodelovanju**. Obe morata brez strahu vstopiti v odprt in spoštljiv dialog ter v njem tudi vztrajati. Zaradi človeka morata oblikovati in vzpostaviti trajne oblike

personalnega in institucionalnega sodelovanja. Srečevati se morata v konkretnih projektih, ki so pomembni in koristni za vse, kot na primer v vzgoji, izobraževanju, kulturi, zdravstvu, socialnem varstvu in dobrodelnosti. Na vseh teh področjih med seboj ne tekmujeta, ampak sodelujeta in skušata vsaka na svoj način priti naproti človeku ter mu pomagati.

Po sveti maši, ki jo je z odličnim petjem obogatil pevski zbor Pegius, smo se zbrali na skromni pogostitvi v prostorih Galerije Družina, kjer smo v družbi tudi več ustavnih in vrhovnih sodnikov ter drugih uglednih gostov preživeli prijeten večer.

Tilen Vesenjāk